

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 645

van **VEERLE GEERINCKX**

datum: 28 april 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Woonzorgleefplannen - Palliatieve zorg

Het woonzorgleefplan staat voor het plan dat door het woonzorgcentrum in aansluiting op het zorg- en ondersteuningsplan en in samenspraak met de bewoner wordt opgemaakt en de noden, de verwachtingen en de voorkeuren van de bewoner op het vlak van het wonen, de zorg en het leven in het woonzorgcentrum bepaalt, de interventies daarvoor beschrijft en op regelmatige wijze evalueert. De bewoner of zijn vertegenwoordiger kunnen steeds inzage nemen in het woonzorgleefplan, in dat deel dat hem rechtstreeks aanbelangt. Hij kan zelf gegevens noteren op een daartoe voorziene ruimte die aanzet kunnen geven tot dialoog en tot aanpassing van het woonzorgleefplan.

In het woonzorgleefplan wordt, mits akkoord van de bewoner of zijn vertegenwoordiger, de betrokkenheid van de mantelzorger(s) en/of de vrijwilligers in het zorgproces vastgelegd. M.b.t. de vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseindezorg kunnen in het woonzorgleefplan bepaalde gegevens worden genoteerd, zoals levensbeschouwing en culturele achtergrond, (niet)-behandelafspraken, ziekenhuisopnames, gewenste plaats van zorg en sterven, wie in de stervensfase aanwezig wenst te zijn/gewenst wordt, wensen met betrekking tot zijn palliatieve zorg en levenseindezorg en afspraken met betrekking tot de nazorg.

1. Bestaat er een overzicht van de lopende woonzorgleefplannen en in welke plannen het luik rond palliatieve zorg daadwerkelijk is ingevuld?
2. In hoeveel woonzorgvoorzieningen merkte de Zorginspectie op dat er geen beleid voorhanden was rond vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseindezorg? Graag een overzicht sinds 2019 tot op heden.
3. Heeft de minister zicht op initiatieven die lokale besturen nemen rond palliatieve zorg voor de woonzorgcentra die ze zelf in beheer hebben? Is dat opgenomen in lokale beleidsplannen en afgestemd met het Woonzorgdecreet? Graag een overzicht van de gemeenten en de status van hun beleidsplan waar dit bekend is.

**Vlaams
Parlement**

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 645 van 28 april 2023

van **VEERLE GEERINCKX**

1. Elk woonzorgcentrum moet voldoen aan de erkenningsvoorwaarde dat voor elke bewoner bij opname een geïndividualiseerd en digitaal woonzorgleefplan moet worden opgemaakt. Dat woonzorgleefplan moet geregeld geactualiseerd worden, met instemming van de bewoner of zijn vertegenwoordiger. Het woonzorgleefplan integreert relevante informatie vanuit het zorg- en ondersteuningsplan in de thuiszorg. De minimale inhoud ervan wordt ook beschreven als erkenningsvoorwaarde. In het gedeelte over zorg en ondersteuning moeten de individuele wensen en verwachtingen op vlak van wonen, leven en zorg worden opgenomen en de afspraken en afstemming daarrond. Het medische gedeelte moet onder andere de afspraken over de vroegtijdige zorgplanning, de palliatieve zorg en de levenseindezorg bevatten.

De woonzorgcentra volgen de erkenningsvoorwaarden en voldoen daarmee ook aan het bovenstaande. De woonzorgcentra die niet voldoen, ondergaan het handhavingsbeleid en dienen minstens een remediëringsplan op te stellen om aan te geven hoe ze de tekorten zullen wegwerken.

Er bestaat geen registratieverplichting van woonzorgleefplannen op zich en het agentschap beschikt daardoor niet over cijfers over in welke woonzorgleefplannen het luik rond palliatieve zorg daadwerkelijk is ingevuld.

Als we zorg op maat laten nastreven door woonzorgcentra, is het trouwens niet noodzakelijk dat voor elke bewoner het luik rond palliatieve zorg zou ingevuld zijn, zonder dat ik daarmee het belang van palliatieve zorg en zorg rond het levenseinde wil verkleinen.

De woonzorgcentra worden wel al enkele jaren bevraagd naar de kwaliteitsindicator "zorg rond het levenseinde". Het doel van deze indicator is sensibiliseren over het belang van vroegtijdige zorgplanning. De indicator meet in welke mate er een communicatieproces is gevoerd met de bewoner omtrent vroegtijdige zorgplanning en in welke mate dit zijn neerslag vindt in een zorgplan op maat. Drie elementen worden afgetoetst per bewoner: ten eerste of er een voorstel is gedaan aan de bewoner om, indien deze bewoner dit wenst, een vertegenwoordiger aan te duiden. Ten tweede of de wensen van de bewoner met betrekking tot de zorg rond het levenseinde zijn bevraagd. En ten derde of er op basis van deze bevraagde wensen met betrekking tot de zorg rond het levenseinde van de bewoner een zorgplan werd opgemaakt.

De meest recente publiek gepubliceerde resultaten over deze kwaliteitsindicatoren steunen op zelfregistratie door de woonzorgcentra en dateren van 2021. Ze geven aan dat bijna 59% van de bewoners een plan had voor de zorg rond het levenseinde op 1 juli 2021. In 20% van de woonzorgcentra had 1/3de of minder van de bewoners een plan voor de zorg rond het levenseinde op 1 juli 2021. Uit de gepubliceerde resultaten kan niet worden afgeleid of en hoeveel woonzorgcentra géén beleid voorhanden hebben. Cijfers over woonzorgcentra die "een beleid hebben" en cijfers over "het aantal woonzorgleefplannen waar deze component in is voorzien", zijn ook van elkaar te onderscheiden begrippen, waarvan het verband tussen de twee niet bekend is.

2. Zorginspectie inspecteerde tijdens de thematische covid-inspectieronde van 2020 in welke mate wensen en verwachtingen van een bewoner rond diens levenseinde

schriftelijk vastgelegd zijn en in welke mate deze informatie voor alle bevoegde medewerkers toegankelijk was.

In 28% van de geïnspecteerde woonzorgcentra werd er een werkpunt gescoord i.v.m. het niet aanwezig zijn van informatie over wensen van de bewoner rond het levenseinde. Deze objectieve vaststelling is vergelijkbaar met de zelfregistratie van de kwaliteitsindicator zoals eerder gezegd.

In 2% van de geïnspecteerde woonzorgcentra werd er een werkpunt gescoord i.v.m. het niet toegankelijk zijn van deze informatie.

De kwaliteit en de implementatie van het beleid rond vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseindezorg kent verschillen tussen de verschillende organisaties.

Rond dit thema werden er de voorbije jaren verschillende acties ondernomen door o.a. de sector, de Vlaamse Overheid en Palliatieve Zorg Vlaanderen om te werken rond dit thema.

De Vlaamse Overheid zat een werkgroep voor die een referentiekader ontwikkelde dat de essentiële voorwaarden voor een kwalitatieve vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseindezorg omschrijft. Deze werkgroep bestond uit verschillende stakeholders waaronder de sector, experts (waaronder academici), de Vlaamse ouderenraad en de administratie.

Palliatieve Zorg Vlaanderen ontwikkelde samen met de sector aan de hand van dit referentiekader een scan. De scan is bedoeld als een praktisch instrument ter zelfevaluatie voor woonzorgcentra. Door middel van deze scan kunnen woonzorgcentra zelf inschatten wat er goed of minder goed loopt met vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseindezorg binnen het eigen woonzorgcentrum en ook hun prioriteiten bepalen voor de nabije toekomst.

3. Ik heb geen zicht op initiatieven die lokale besturen nemen rond palliatieve zorg voor de woonzorgcentra die ze zelf in beheer hebben, noch heb ik zicht of hierrond doelstellingen of acties geformuleerd werden in lokale beleidsplannen. Er is immers geen rapportage die in dit kader verwacht wordt. De Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG) ontvangt vanuit het departement WVG wel een subsidie in het kader van de uitvoering van de welzijnsconvenant waar ook het luik 'ouderenzorg' een deel van uitmaakt. In dat kader onderneemt VVSG acties om lokale besturen te ondersteunen in het kader van ouderenzorg.